

VOIESCE ȘI VEI PUTÊ.

	Capit.	Distr.
Pe an —	128	152.
Pe șase luni —	64	76.
Pe trei luni —	32	38.
Pe un an —	11	—

Unu esemplar 24. par:

Pentru Paris pe trimestru fr. 20 —
Pentru Austria „ flor. 10 v. a

ROMANULU.

Redacțiunea, Strada Fortunei (Caimata) No. 15. — Articolele trimise și nepublicate se voru arde. — Gerante răspunzătoru ANGHELU IONESCU.

LUMINEZA-TE ȘI VEI FI.

Abonamentul în București, Pasagiul Român No. 48. — În districte la Corespondenții ziarului și prin Poștă. — La Paris, la D. Halleguin, rue de l'ancienne Comédie, Nr. 5. — Administrațoarea ziarului D. Gr. Serurie, ANUNCIURILE.
linia de 30 litere — 1 — lei
inserțiunilor și reclame, linia 3 — „

REVISTA POLITICĂ.

BUCUREȘCI

21 Ciresariu.
3 Captoriu.

Dedicăm, Capitolele din „Parisul în America“, de astă-și și de mâne, d lor legisc și judecatori, și tuturor deputaților și senatorilor viitori precum și celorlă-a cari au avut, au și voru avea uă avere, și prin urmare judecați civile, precum și tuturor cari au av tū și potū avea judecāți corepționale. Mulți voru striga la absurd, când voru citi, căci așia le poruncesce se strige principesa nescința, obiceiul, și Regina Rutina. Nu face nimicū ēnsă. Noi le vomu dice: — Strigați, daru citiți și cugetați, și incurēndu cu noi va fi biruința, căci cu noi este adeverul.

Monitorul nostru de Vineri publică, în antea paginā, suptu titlu „partea oficială“, uă listă de supscriere cu următorul titlu.

„Lista de supscripțiune în favorul nenorocitelor familie remase cu desevăgire serace din înundațiunea întâmplată în anul trecut în județele Bacău și Némțu.“

Jedeciul Tecuci. etc. etc.

Putea-vomū ōre întreba, pentru ce lista cu numele supscriitorilor se publică mai peste unū anū de zile, sēu tū și peste șese luni? Putea-vomū întreba, cum se va face controlul când publicarea se face așia de tārdu? Putea-vomū întreba, dacă banii s'adună tocmai acumū cei întrebuințați voru mai fi în viață spre a primi ajutorul? Putē-vomū întreba, dacă nu se publică îndată numele celorlă cari aș contribuī și sumele adunate, precum și cumū și cui s'au datū, de mai pōte fi controlū, și decā mai pōte administrațiunea, ori care ar fi, se garanteze că facerea de bine nu s'a perdutū, în mare parte, și pentru cel cari aș datū și pentru cel cari trebuia s'o primēscă? Credemū că guvernul va înțelege c'aceste întrebări le facemū în interesul seū, și ca se-i atragemū atențiunea d'a nu mai permite în viitorū asemenea scāpări de vedere, cari aducū vătămare carității publice.

Dimbovița de Vineri, dice în antiole linie a le revistei sale:

„Se dice că la 17 Iuni, d Dim. Bolintineanu s'a datū demisiunea din postul de ministru al instrucțiunii publice, pentru motive de sănătate. Se dice asemenea că M. S. nu l-a primitū demisiunea.“

Așia darū, sănătatea a fostū numai imaginariā, de vreme ce ea se n'tremă printr'unu simplu refuzū alu primirii demisiunei. Ne pare bine d'acēstā frumōsā vindecare și scire plăcută, și profităm de dēnsa spre a spune cititorilor nostrū că ea a fostū cauza scōmotelorū ce se respindiseră despre modificarea ministeriului, și despre care s'a fostū vorbitū în aceste colōne.

Inse, precumū tragemū uă veselie din grabnica însănoșire a d-lui Bolintineanu, se ne silimū se tragemū și unū învătământū politicū din acēstā împrejurare.

În ori ce țēră liberă schimbarea ministrilor însemnā schimbarea politice. Prin urmare, cândū aușirām de schimbarea, și chiar de uā'nsemnatā modificare în ministeriū, mărturimū că nu mai înțeleseserām nimicū. Ce felū? ne dīserāmū noi? Acēstū ministeriū ni s'a spus c'a făcutū lucruri mari, și că are națiunea întrēgā pentru dēnsul; elū abia a conceput planurile sale de organizare și locmai cândū are se

le pue în lucrare se retrage? Darū atunci unde mergemū c'ua asemenea sistemă? Este peste puținā ca națiunea cea mai viue se na pēră cândū s'ar introduce asemenea periculōse sisteme, și d'acea-a noi ne-amū refusatū se credem despre modificările ce s'anunțā mai alaltă-eri. Dimbovița inse vine și confirmă acele scire. Din nōrocire numai că ea ne spuno că cauza a fostū numai uă bōlă, și care s'acea-a fostū imaginariā, care s'a vindecātū în sfīrșitū îndată; așia darū, acum putemū fi linisciti? Nu. Ministeriul nu se schimbā, nu se pōte schimba și nu trebuie se se schimbe; elū trebuie se pue în lucrare Constituțiunea ce a făcutū, și întocmai precumū a făcutū-o, și s'o sperimenteze celū mai puținū unū anū; elū a făcutū-o, elū va scimbi bine de cātū ori cine s'o aplice. Într'altū-felū, dacă constituțiunile s'arū schimba pe lună, și mai nainte chiar de a fi aplicate, acēsta ar fi uă deridere, ar fi uă peire; deridere, căci schimbându-se îndată arareta învederātū că cel cari aș făcutū-o aș lucratū cu ușurință; și dacă ușurința ar intra chiarū în lucrările cele mai mari, apoi este învederātū că ușiorā ar fi și peirea; ar fi peire, căci dacă s'ar modifica uă constituțiune, chiarū mai nainte d'a funcțiōna, apoi ea s'ar deconsidera cu totul, nimine n'ar mai putē avea încrederea în ea.

Schimbarea ministrilor nu se pōte face de cātū cândū se schimbā politica; acēsta este o regulă generală și nestrāmūtā; la noi politica cea nouă nu este cu puținā a se schimba, căci mai n'a funcționatū încă. Se lucreze darū dd. ministrii, s'aplice totū ce aș făcutū și totū ce aș cugetatū, ș'atunci faptele voru aduce lumina și totū ce se va face va fi făcutū în deplinā cunoștiință. Nu putemū fi bānuiti că ne orbesce iubirea despre cele făcute, și d'acea-a vorbimū astū-felū, și prin urmare avemū mai mulā autoritate de cātū Dimbovița, cândū, vorbind ca diarist, ceremū neschimbarea Ministrilor și punerea în lucrare a constituțiunii ce aș făcutū, și punerea iei în lucrare de către ei înși. Cea-a ce iubimū noi este logica faptelor, întregimea ori cărei lucrări; ș'acēsta o ceremū fiindū că este sciutū că cea mai rea politică cândū este în tōtā întregimea iei, cândū merge fără givăire dreptū și deplinū, ērū nu pe dibuitele, pe sāritele, și cu interiniță, spre ținta iei, produce unū bine, mai multū de cātū chiarū uă politică bună, uă lucrare bino concepută, dērū care se taie îndată, se curmā, se împeticēzā, și trece neconținutū din mână în mână, și se prefăce de fiā care mână, până ce ajunge că nimine nu-i rai acie căpētēiulū iei, ținta iei, și toți suferā și fār a mai putē cunoșce adevēra'a causā a reulū. Ne pare darū bine de n'sănătoșirea d-lui Bolintineanu, și încă dechiarāmū că nu înțelegemū cum a pututū se se bolnăvescā mai nainte d'a sfīrși înalta sea misiune. Totū ce mai avemū de dīsū este numai completarea ministeriului, căci acea lipsă este totū dēna camū neplăcută, cumū este în sfīrșitū ori ce lucru eare nu este întregū.

Fiindū că și Dimbovița și Monitorul nu ne esplicā ce suntū acele „mici modificări“ ce s'au făcutū la Stambulū, și contra cărota noi, ca diarist, și din punctul de vedere alu autonomiei, amū protestatū, protestāmū și vomū protesta contra Dimboviței, se

mai spunemū totū noi astā-și uă nouă versiune.

SE DICE, că alegerile, voru fi ca și în legea guvernului nostru, totū în douē grade.

Alegători primari voru fi toți căpi plătescū 48 lei contribuțiune, în sale, și 80 și 110, în orașie. Inse „nu voru avea dreptū, dupe legea de la Stambulū despre care a vorbitū Dimbovița și La Voie de la Romanie, ērū nu noi, a fi în dreptū de a fi aleși delegați de cātū cei cari voru avea unū venitū de 100 galbeni, sēu cari voru plăti uă contribuțiune de 4 galbeni.

2. Nu voru putea fi aleși deputați de cātū cei cari voru avea unū venitū anualū de 200 galbeni.

3. Se voru face DOUE colegiuri: adică Orașiele voru vota în colegiuri osebītū, și Bucureșci va da șese deputați.

Pentru Senatū, Domnul va numi jumetate din membrii; inse numai din cel cari voru avea unū venitū de 800 galbeni pe anū și voru fi ocupatū înalte funcțiuni.

Consiliile districțuale voru prezenta tū care cātē trei candidați, din cari Domnul va alege pe unul. Acēsti-a nu voru fi restrinși la dreptul de banī seū de înalte funcțiuni.

Acēstā versiune o dāmū fāră nici o chezeșie, și sfīrșimū din nou cu vechia nōstrā credință, adică, protestāndu contra ori carui amestecū alu străinilor, ș'adăogāndū că n'nici uă țēră și de cândū lumea nu s'a vedutū ase modifica uă constituțiune uadatā votatā ș'adoptatā, mai nainte d'a se sperimenta fā cātē-va lume măcarū.

Publicāmū mai la vale uă declarație a tuturor farmacistilor din București, prin cari oferā a da medicamentele, familiilor scāpătate și bēnțuite de înundare, cu prețul jumătate. Acēstā frumōsā faptā nu numai că o nōrēdā pe cel cari aș făcutū-o, darū, cumū dice bātrēnulu nostru amicū, d. Winterhalder, „exemple de generositate și de abnegare ne împaca ōre cumū cu acele calamități cari dau ocaziune virtuților a s'areta, căci prin ele vedemū, (și noi Romāni) că virtutea nu este cuvēntū deșiertū, nu este unū sunetū fāră înțelesū, vedemū că ea există, că omulū este capabil s'o practice și s'o înțelegā.“

Astū-felū darū, pe lângā una mie galbeni cel oferī d. George Stirbei, spre ușurarea inundațiilor, vedāmū uă mulțime de cetățeni din tōte condițiunile întrecāndu-se care de care se vie în ajutorul celorlă cari suferiā; soldații Romāni, furā cel d'antēiū care delere esemplul celū mai frumōsū, d. Const. Butculescu asemenea, străbatu în persōnā c'unū omnibus alū seū cu patru cai și scōse din potopū mai multe familie; ș'apoi d'aci care de care se n'trecu, se den unū ajutorū, și se ne arate astūfel în practică ce este SOLIDARITATEA pe care, noi Romāni, n'amū înțelesē-o încă, n'amū sciutū încă că ea, și numai ea pōte da avere, fericire, libertate, viață.

Insolităre.

Subsemnați, pătrunși de dorință a da și din partea lorū ajutorință la nenorociți prin inundația țilelor trecute, se grăbescū a declara printr'acēsta:

„Că vorū libera la astfel de nenorociți sermanī bolnavi medicamentele necesari prin duratūlū de două luni fāră nici o plată.“

Pl. T. Domni Doctori suntū rugați, la asemenea casuri, d'a adăoga observațiunea:

„Prin inundație sārăcitu.“

La ordinele respective. București 1864. Iuniu 19, Ed. Iul. Risdörfer. Iosefina Hamersmit. Friedrich. W. Zürner. Scarlat Kladni. Fridrich Gaudi. Scarlat Fuhrman. Gustav Groew. Fridrich Nirescher. Pavel Kluj. Adolf Fleker. Fridrich Eitel.

Martin Binder. Pentru A. Steege, A. Thiess. Scarlat Zürner. Otto L. Gruhn. Daniel Kreiz. Andre Frank. I. Sattfeld.

TESAURULU PUBLICU.

Este multū timpū de cândū n'amū vorbitū cititorilor nostrū despre finanție, de cândū n'amū mai presintatū respectuōsele nōstre oservări domnului ministru de finace, de cândū n'amū mai avutū cea mai micā esplicare cu Tesaurulū publicū și, prin urmare, nici cu procurorii cari stau gata a ne înhāla ș'a ne trimite la puscăriă. Darū nu frica de puscăriă este acea-a care ne a opritū a vorbi de finace; căci ce ne pasā de puscăriă nouă mai alesū cari amū fostū și în ghemicle Turcilor? Cau: a pentru care amū încetātū de a mai avē esplicări financiare cu prepușii Tesaurului publicū este că mai tōte principiile sciinței ce propagāmū, espuiundu-ne la persecuțiuni, condamnări, amende și închisori, coprinseserā tōte spiritele ș'ajunseserā a intra în Adunarea legislativă de unde eșiau una cātē una transformate în legi. Cândū Adunarea lucra, datoria nōstrā era de a tăcea. Și tăcāmū ascerțāndū se vedemū cātē se admītū din principiile ce desvoltaseremū și cātē mai rămānū asupra cărorā eramū datori se revenimū și se le susținemū.

Din nenorocire Adunarea se închise fāră ca se fi datū uă otārīre definitivă asupra tuturor cestiunilor pendinte de principiū, și fāră ca se fi avutū timpulū a termina laboriōsā iei companie financiare din sesiunea trecutā. Precurmate lucrările de organizare financiare în chipul cunoscutū de tōtā țēră, simțimū trebuința a sci unde ne aflāmū cu finacele; avemū datoria a căuta ce s'au făcutū în tesaurulū publicū, avemū chiarū dreptulū acelu a necontestatū de nimene în vēcūlū acesta alū XIX, în care trăimū, a ne informa de banii ce dāmū, de întrebuințarea c' se face cu dēnsii, de legile care presedū la percepțiunea impositelorū și la facerea cheltueilor publice și, în fine, de socotelile ce se ținū, de cercetarea acestorū socotelī, de probitatea și responsabilitatea aginților finnciari, de legalitatea și dreptatea percepțiunii, de marginile puse arbitrarului și abuserilorū în materiā de finace.

Trebuința, datoria și dreptulū ce avemū ca contribuabili de a ne face uă idee lāmuriță despre tōte aceste lucrări financiare, ca unele ce ne interesēsē în gradatū celū mai supremū, neindēmā a intra în ōre care esplicāri amicali cu Tesaurulū publicū.

Ne adresāmū la Tesaurulū publicū, cu dragoste ērū nu cu dūșmāniā, și ne adresāmū ca la uă instituțiune a nōstrā, ca la uă autoritate care, putē de noi și în numele nostru, adunā impositelē și care, totū în numele nostru, le și întrebuințēsā, și se înțelege că le întrebuințēsā și trebuie se le întrebuințese pentru binele nostru alu tuturor, pentru satisfacerea trebuințelorū nōstre celorlă generale. Dacă nu ne amū face acēstā idee pe care o credemū adevēratā despre Tesaurulū publicū, scimū bine că n'amū putea cere măcarū cea mai micā esplicare de la dēnsul. Impositele se strēngū seū de Tesaurū seū de Fiscū. Tesaurulū este alū nostru pentru care cuvēntū se și numesce publicū, cândū fisculū nu este alū nostru.

Fisculū a domnitū la noi în țēră în totū timpulū cātū amū fostū piadā lăcomiei Domnitorilor din Fanarū, Domnitorilor cari luaū în arendā de la Vizirii din Stambulū impositelē și le sploataū dupe cumū se pricepeau și dupe cumū credeau că este mai de folosū pentru dēnsii. Acēstū regimū s'a ridicatū din țēră la 1832, cândū s'a introdusū regulamentul organicū. Atunci s'au desființātū tōte mulțimile de dări indirecte și s'au otārītū uadatā pentru totū dēna nu numai cătimea impositelorū admītēnduse unitatea lorū în principiū, darū și întrebuințarea lorū.

Loculū unde se adunā banii contribuitorilor nu era, suptū regulmentū, nici fiscū, nici Tesaurū. Nu era fiscū pentru că Domnitorii regulamentari nu putē se pue dările din propria lorū inițiativă și putere. Acēstū dreptū suveranū era rezervatū numai Turciei și Rusiei. Domnii regulamentari nu pentru se le întrebuințese altū-mintrele impositelē de cātū cumū erau înseminate de curtea suzeranā și de acea proteclōra. Nu era nici tesaurū, putēu ca nici dările nu se aședā în adeverū cu seirea și voința nōstrā, nici nu se puteau întrebuința dupe cumū amū fi voitū noi contribuabili. Loculū unde se adunā banii țerei era, suptū regulmentū, unū ce care n'are nume nici în sciința financiară nici în rutina fiscală.

Veni, în sfīrșitū, regimulū Convențiunei și ne scapā de anomalis financiarā a regulmentului, și ne puse în condițiuni cari ne autorisā a dice că fisculū de suptū regimulū fābriotū s'a transformatū în Tesaurū publicū și că acumū avemū unū Tesaurū ērū nu unū fiscū. Avemū, dicemū, Tesaurū; pentru că dupe lege, nici uă dare nu se pōte aședā nici percepe fāră de încuviințarea nōstrā, adică a reprezentanților nostrū din Adunarea electivă. Învoirea de a pune noui impositelē care, dupe regulmentū, era pās-tratā Sultanului și Czarului, este acumū acordatā tuturor celorlă ce plătimū impositelē și recunoscutā a se esercita de către represintanții lorū. Avemū, dīseimū, tesaurū publicū pentru că nici întrebuințarea impositelorū nu se pōte face fāră de prealabilā și anuala încuviințare a represintanților nostrū. Avemū, în fine, — vorbimū numai de lege ērū nu de practică, — Tesaurū publicū; pentru că și regularea definitivă a socotelorū de venituri și cheltuele este acordatā totū represintanților nostrū. Adunarea încuviințēsā perceperea impositelorū, Adunarea încuviințēsā facerea cheltuelilor, Adunarea închidā și socotelile; și cândū Adunarea esercitā, în numele contribuitorilor, tōte acēste supreme drepturi, atunci loculū unde se adunā banii nu este mai multū fiscū, ci Tesaurū publicū, tesaurulū nostru alu tuturor.

Acumū că amū spusū părerea nōstrā asupra regimelorū financiare și amū caracterisatū pe acele suptū care ne amū aflātū și suptū care ne aflāmū seū ar trebui se ne aflāmū în puterea drepturilor nōstre naturale, în puterea autonomiei nōstre, în puterea chiarū a drepturilor publice ca ni s'au recunoscutū și prin învoiala ce aș făcutū între sine tōte puterile cele mari ale Europei, fine-va ōre permisū a cere se ni se esplice, suptū care regimū ne aș pusū cei

cari s'au apucatu a stringe dările, a face cheltuețele, fără de încuviințarea reprezentanților noștri?

Unu singur cuvânt de răspuns la această întrebare ne va explica pe deplin starea financiară și, prin urmare, cea politică în care ne aflăm.

Dacă ni se va răspunde că se stringu imposibile și se fac cheltuețile fără prealabila învoire a reprezentanților noștri, atunci vom trebui să recunoștem că amu căduțu supt regimul fiscal, și că ne mai având tesaurul public, garantul țerei prin convenție, nu mai avem nici dreptul nici datoria a ne informa, a cănta se scim ce se face cu banii noștri. Stăruim a crede înse că nime nu pte se ne răpescă dreptul ce avem de a fi stăpâni pe banii și a vereea noastră.

Cum că avem și trebuie se a- unu tesaur public, acesta este unu lucru de care nime nu se pte îndoi; înse uă mulțime de îndoielile încep a ne ameți și tulbura mințile cându vom se cercetăm dacă este și în faptă, precum este scris în carte.

În regimul convenției tesaurul nu l'am avut în faptă. Dovedă pipăit avem vai! cele 20 de milioane de credite extraordinare și uă mulțime de cheltueli făcute, fără de încuviințarea Adunării electivă. Daru mai cu semă avem dovadă că de la 1839 și până la 1 Mai 1864, nu s'a închiăiatu nici uă socotelă de suțele de milioane ce s'au strinsu din țără și s'au cheltuitu cu bugete și fără bugete. S'apoi cine nu scie că dreptul de a legitima și consimți imposibile și cheltuelile trage dupe sine și dreptul de a închiăia socotelele. Dreptul acesta este scris în următorul articolu 24 din convenție: „Regularea definitivă a socotelorlor va trebui se se încheieșe Adunării celu mai târziu până la doui ani, socotișe de la închiăiașrea, făcărui periodu lucrătoru.” De mai multe ori au trecut acestu periodu de la 1839 și până, acumu la 1864, adică în cursu de 6 ani, și noi totu n'am pututu ave norocirea a vedd nici măcaru socotelă unu singur anu închiăiată. S'astu-felul fiindu, cumu amu putd dice că avem și în faptu tesaurul acelu publicu ce este scris în lege ca se fă, care este în toate țerele civilizate și care se scie că unde nu este, îi ie locul jăfuirea, despotismul, ruinașea tutoru intereselor?

Este bine se ne lămurim din capul loculu asupra numiri ce trebuie se dăm loculu unde se fău banii publici. De-lu vomu numi Tesauru, avemu dreptul și datoria se scim ce este într'insul. De-lu vomu numi înse fiscu, precum facu unu înadinsu și cu deosebită plăcere, și pte că și avându conștiința de ceea ce dicu, atunci n'avem ce se mai căutăm la densul, măcaru de aru fi și de cristal, căci ce folosu că vomu vedea ce se petrece într'ensul și cumu se risipesu banii noștri dacă n'avem și puterea d'a împedica risipa? Puterile s'au tulburatu și s'au amestecat. Una singur înse planuș d'asupra tuturor și este mai mare de cătu toate, și acesta este dreptatea.

Dreptatea cere ca loculu unde se adună banii tuturor se fie și în faptu precum este pe hărtiă, tesaurul tuturor, tesaurul publicu. Și nu este tesaur publicu cându se adună în elu banii noștri fără de încuviințarea reprezentanților noștri: nu este tesaur publicu cându se facu cheltuețele publice fără de încuviințarea reprezentanților publiculu. Nu este, în fine, tesaur publicu cându se adună și se cheltuesc banii țării ca se se dea vr'ua socotelă acelor ce plătescu, s'eu reprezentanților lor.

Daru cea-a ce nu este astă-đi, pte se vie măn; de cea-a, de po-

acumu cată se ne pregătăm pentru dăia de măn, și ne vomu pregăti tratându cestiunile financiare, ca așa cându va sosi dăia de măn, dăia cea mare a dreptății în care cei ce plătescu imposibile se le și așede, și cei ce plătescu se închiăia și socotelile, se scim ce trebuie se facem pentru ca se punem dreptatea în imposibile și se ne facem a fi cu toți deopotrivă învinușea dărilor și a avea cu toți unu adevăratu tesaur publicu în România. I. I.

PARISULU ÎN AMERICA.

Capitolulu XXIII.

(A vedd Nr. de la 25 Maiu)

Audiința unu judecătoru de pace.

Me pusei lingă Humbug, avându grijă a sta cu respectu mai în deret; și pe cându se cerceta afaceri civili fără însemnatate, privam sala și actorii.

Nu era estradă spre a rădica pe judecătoru mai pre susu de imprecinaș; uă simplă scândură despărția tribunalulu de publicu. Humbug sta la unu biurou largu; într'ua parte scria grefierulu. În facia judecătorulu era uă loge destinată pentru acusat; pucinu mai nainte de acusat, era uă masă pentru celu care pornesce pira și pentru martori. Nimicu mai mult. Cea-a ce măria încă simplitatea acelu spectaclu, era că nimeni na avea costum. Humbug era în fracu, cu pălăria pe capu; avocații n'aveau nici uă îmbrăcăminte particulară. Nici rochie, nici simizete, nici peruce. Acestu poporu primitiv are uă credință atât de naivă în justiția în cătu crede într'insa fără ce remonie. Simți pretulideni pe puritanul grosolan. Adaogă încă că este unu locu de onore pentru stenografi. Ei represintă poporul, priveghiându pe magistrații sei și judecându justiția. O! democrația, acestea sunt fapte tale! Și cu toate acestea nu este nici uă țără în care se esiste mai multu respectu pentru lege și mai multu încredere în magistrați. Acesta este unu din acele lucruri ciudate cari dovedescu în chipulu celu mai vederat că Sasonulu a fost creatu pentru libertate, precum francesulu pentru reșel și germanulu pentru varză acră și filosofă. A ne închipui că, acestă hrană este bună pentru toate stomacurile, acesta a fostu nebunia părinților noștri. În nescințalor, acesti omeni bun n'au ghicitu că sunt ginți individualiste și ginți centraliste (două frumoșe cuvinte!) unele făcute pentru a sta singurate în aeru, ca șoimulu; altele pentru a trăi ca turme și a fi tunso ca oile. Politică, religione, filosofă, libertate, acestea sunt cestiuni de istoriă naturală; varietăți cari deosibescu pe homo civilisatus de toate dobitocele cu două s'eu patru picioare. Admirabile descoperire! Eternă onore a frumoșelor geniu ale timpulu nostru!

Cându procesele civili se sfirșiră, aduseră în loge unu acusat. Era unu june palidu, cu perulu lungu, cu aerulu afemeiat și impudinte. La întrebarea lui Humbug, elu spuse numelu și locuința sa, adauso că era croitorulu, și că se spera ca necupabile. (1) Apoi ședdu josu, trecându mână prin bucele părulu sei, și privind pe acusatoru sei c'unu suris despretuitoriu.

— Domnule magistratu, dise unu policeman, ecă unu din cei mai șireți înșelători ai orașulu; în mulțimea unde l'am arestatu, gese buzunare au fostu tăiate într'unu pătrat de oră. Amu pus mână pe acestu șireț, care ne este foarte bine cunoscut; avea aceste fôrfece mari într'ua căptușală a hainei sale; cu toate acestea n'am găsitu nimic asupra lui.

(1) To plead guilty s'eu not guilty este a mărturi crima sa, s'eu a se declara nevinovat. Este singura declarare ce legea cere acusatulu.

— Nu mai sunt alți martori și alte dovezi? Întrebă judecătorulu.

— Nu, domnule magistratu.

— Atunci, lasă pe acestu gentleman se esă și altă dată cătu a fi mai dibaci.

Hoșulu salută pe Humbug, și se retrase c'unu pasu liniscitu, ca unu omu care nu s'a îndoiuțu nici uă dată de acitarea sa.

— Ce felu! disei lui Humbug, dai drumulu acelu șarlatanu?

— Negreșitu, nu sunt dovezi contra lui.

— Daru reputașunea cea rea a acelu miserabil, daru aceste buzunore tăiate, daru aceste fôrfece, ecă dovedu.

— Nu, răspunde Humbug, sunt simple bănueli. Este foarte probabilu că omulu acesta a intratu în mulțime pentru a fura; daru legea pedepsește crima, eră nu intenșunea. Ea lasă locu îndoiinței, fricei, remuscării. Osândindu pe omeni dupe intenșione, care omu de bine n'ar pte fi de deose or șpên-guratu în viața sa? Și apoi, dacă dai judecătorulu dreptulu de a citi în sufletulu acusatulu, ce mai este justiția omenescă de cătu unu arbitraru ipocritu? Nu mai este fapta culpabilă care face delictulu, ci caprișulu s'eu prejudeciulu unu magistratu.

— Fericită țără, strigai, unde legea protege pe hoșu!

— Ea protege și mai bine pe nevinovatu, răspunde Humbug. Cu sistema dumitale de incisișune, cine ar mai scăpa de urele private, s'eu de reșunările politice? Cu dreptulu dumitale de interpretare, care judecătoru n'ar fi espusu retăcirii și pocăinței? Themis este orbă, bunulu meu amic; ea nu vede, ea simte. Dacă voesei ca ea se lucreze, aruncă în cumpena sa dovezi despre unu delictu, ce-va materiale, greu și care s'apese în josu cumpena; daru bănueli, intenșuni, suveniru de supărare, toate aceste nu atărnă:

Sunt verbi et voces, proter-caque nihil. (1)

În acelu momentu unu felu de hercule, îmbrăcatu în policeman, intră în sală, purându în bracie unu omu micu care gesticula ca unu dracu în vasulu cu aiasmă; nu garantesu esacitatea comparașunii. Uriășulu aruncu cu putere pe piteu în loge; apoi, îndreptându-și haina, alu căru guleru era ruptu, și stergându-și figura șgriată:

— Ecă ce este, domnule magistratu, dise elu abia putendu resufla, este unu rebelu pe care ți-l aduc.

— Me ertă, disei lui Humbug, vei judeca acumu chiaru unu delictu flagrantu sevărșitu în orașu?

— Pentru ce nu? dise judecătorulu surprinsu de întrebarea mea.

— Și formele? strigai. Începi mai întâiu a pune pe acestu omu în închisoriă, lasă policia se facă cercetarea, apoi, primesco uă plângere contra lui, apoi cu acestă plângere procede la uă rece și serișă instrucșune, apoi controlăză ecășta instrucșune chiaru, pentru a nu lăsa locu nici retăcirii nici pas unu. Ie cinci-spre-dece zile, ie uă lună, ie trei luni, dacă este de trebuință; timpulu nu face nimic, daru observă formele; ele sunt garanția libertății.

— Fii pe pace, doctore; vomu face instrucșunea aci în sală, în publicu, cu țără de marturu. Uă asemenea lumină risipesco ori ce retăcire și ori ce p siune.

Solem quis dicere falsum.

Audeat (2)?

Toate garanțiile ce ceri, acusatulu le va avd, afară de închisoriă preventivă, la care nu credu că elu se fină atâtu cătu ți dumneșta.

— Eri, urmă policemanulu, amu sositu din provinciă, făceam astă dimișnăștea mea preambulare de pri-

(1) Sunt vorbe și sunete, ș'afară d'acestea nimic. (2) Cine ar cuteza se dică că s'orele este falsu?

vighiăre, cându domnulu acesta alergă speriatu, cu resuflarea prinsă, roșiu ca uă sfeclă. — „Policemanu, strigă elu; în fine te găsescu. Iute, iute, ajutoru; este trebuinșos.” — Ce este? îi disei. — Este, răspunde elu suspinându, este că are se se facu unu omu grozavu, dacă nu te vei grăbi se-lu oprescu! Veđi colo mulțimea cea-a care se strivesce, este unu omu care ucide femeia sa c'unu baston grosu. Ascultă: strigă asasinu. Alergă iute, opresce uă nefericire.

— Și cine este acelu particularu?

— „Nu este mare, imi răspunde, daru esto unu selbatecu.” — Bine, disei, amu vedutu alți și mai rei.

— Scurtăză, dise Humbug.

— Sfirșescu, domnule magistratu; alergu, dau la uă parte mulțimea care nu se misca din locu, omulu era acolo isbindu pe femeia sa cu bastonulu.

— L'ai arestatu?

— Nu, domnule magistratu, dise herculele, scărpinându-se în capu și vorbindu mai încetu; era . . . era Polișinelu.

— Urmăză, dise Humbug miscându-și buzele, pe cându publiculu s'acusatulu însuși rideau din totă anima.

— Ecă, domnule magistratu. Me întorc la postulu meu, pucinu camu superatu, feresce. Și atunci vinu toți strengarii din orașu, cu domnulu acesta în capulu lor; și toți încep a urla: „Policeman, te chiamă; asasinu! omoru! Polișinelu ucide pe femeia sa!” Amu disu: și au risu de mine; legea nu opresce; sunt prinsu, se facem, trebuie se plătescu ecășta înveștătură. Mergu nainte cu pasulu meu obicinuitu, ca cumu nu s'ar fi întâmplatu nimic; daru domnulu acesta, care cumu se vede a fostu plătitu se facu orașulu se petrecă, se pune în facia mea cu braciile încrucișate, și dico c'ua voce tare: — „Po tino te cunoscu, estu unu hoșu ș'unu asasinu!” — Ecă? strigai. — „Tu mi răspunde elu. Cetățianu, ve ieau pe toți de marturi și de judecători. Spuneți dacă n'a ucisu unu urang-utang spre a fura figura sa?”

— Prea bine, domnule, disei, flo care la rindulu sei; ecășta este uă insultă, amu legea pentru mine. Urmăză-me nainte justiției. — Elu voiesce se fugă, îl apucă de braci și-lu oprescu; elu imi răspunde c'unu pumn în figură; îl rădicu în susu, și-lu aduc, fără se-lu facu nici unu reș. Și ecă-lu.

Acusatulu se sculă, declară că nu contesță faptele, și se scusă pentru împotivirea sa dicendu că nu creduse a comite unu delictu glumindu ca Polișinelu.

— Te înșeli, domnule, răspunde Humbug c'unu tonu de imputare. Dacă ai cunosce mai bine pe demnulu dumitale modelu, ai sci că dupe fie care succesu alu sei esto pus în închisoriă într'ua cutiă foarte bine închisă. Voiu fi mai pucinu aspru cu dumneșta; vei plăti numai deșce dolari amendă, și deșce dolari pentru a repara reulu ce ai facutu acelu bravu policeman. Mulțumescu-ți pentru bunătatea sa; dacă aru fi strinsu degetele, ai fi mortu.

— Omulu celu micu scose din portofoliulu sei unsuros câte-va bilete pe care le 'ntinse grefierulu cu destulă neplăcere; eși suspinându, salutatu afară de uidișurile mulțimii care aplauda pe policeman. Goliath, astă dată, băluse pe Davidu, este adevăratu că avuse justiția în partea sa.

Dupe cavalerulu domnei Polișinelu, trecu pe din aintea noastră persoanele obicinuite ale policiei corecșionale: cerșetori, vagabonđi, beșivi, desfrănași, bătașu, punșuși, jucători și alți șarlatani; toate miseriele și toate vișele. Vedendu în ce chipu rapede și sicuru cerceta și judeca fie care afacere, vedendu mai cu semă, cumu, condamnatulu primia fără a se plânga uă pedepsă preveșulă, me împăcai cu pro-

cedura americană. Publicitatea instrucșunii criminali aru pte prea bine se fie una din acele descoperiri moderne care desfrinșăză timpul. Cunoscendu în aprinderea loru cuvintele tuturor părților, în locu de a le pune pe uă hărtiă care nu păstrează nici sunetulu loru nici înțelesulu, punđu faciă în facia pe acusașu, pe acusatoru, pe martori, pe avocașu, judecătorulu americanu cunosce în câte-va minute adevărelu, care de multe ori la noi se evaporăză în micle de calauri în care-lu recim. A face bună și rapede justiția fără a lăsa libertatea, ecă problema ce au deslegatu acesti Yankee. Știința ne a înșelat, înțemplarea i-a servitu.

Asupra unu punctu înse imi rămănea ore cari nedomeri. Întrebai pe Humbug dacă nu era speriatu de puterea sa. A avd în mânele sale averta, onorea și libertatea alatoru acusașu, a dispune singuru de acestea, esto uă răspundere grozavă, n'ar fi mai bine s'o împarți?

— Nu, răspunde Humbug, interesulu justiției se opune. A forma unu tribunalu de trei s'eu patru judecători, nu mărescu răspunderea, o împarți; acusatulu pordo prin ecășta cea mai bună garanția a sa. Singuru, și supu ochiulu publiculu, mi se pare că Dumneșcu me priveșce; simți totă sântitatea da'oriei ce 'ndeplinescu. Cu cătu voiu avd mai mulți confratři, cu atâtu m'ășu crede mai pucinu îndatoratu. Ce este a treia parte, a cincea parte, a deșcea parte de răspundere? Și dacă otărirea este nedreptă s'eu crudă, pe cine s'acuse opiniunea?

— Cu toate acestea, disei, veđi jurulu.

— Aveam se-ți citez acelu esemplu, imi dise elu. În ecășta țără majoritatea este suverană; în toate lucrurile, numerulu face legea. Justiția singură este mai pre susu de ecășta condișune. Unirea între unu-spre-dece jurași nu pte răpi acusatulu nici viața nici onorea; este de ajunsu apărineria unu singuru omu pentru ca verdictulu loru se n'albă nici uă putere. De unde vine ecășta? Pentru că aci este uă cestiune morale eră nu uă problemă de aritmetică; volulu care acită are pte mai multă greutate de cătu cele unu-spre-dece voturi cari condamnă. Astu-felul, cea-a ce legislatorulu cere, nu este majoritatea, este unanimitatea. Cea-a ce-i trebuie, nu este uă răspundere împărțită în două-spre-dece părți, ci două-spre-dece răspunderi. Veđi că nu este nici chiaru în ecășta aparință unei excepșuni, esto totu aceași regulă, daru mai întărită: unitate de judecătoru, deplină și întregă răspundere.

Acestu cuvinte m'au surprinsu; creșusem totu-de-una că unanimitatea jurișlor era una din acele vechie remășite ale barbariei feudali, cari ne facu se potrecem în cheltueli Englișterei, și ne facu mai bine se simșim superioritatea noastră. Humbug turbura credința mea senină. În deșertu mi-aduceam aminte înțeleptele cuvinte ale lui Montaigne: „O! ce dulce, môle și sănatosu căpotiu esto nescința și ne-curiositatea pentru a odini unu capu bine făcutu!” Îndoișla este ca pliu, nici unu căletoriu nu scapă de dinsa. Francesi! voiți voi a păstra acea legitima mândriă, acea dreptă mândriă-mire pentru voi înși-vo, care face forță și bucuria vōștră, nu perdeți nici uă dată din vedere giructele vōștre!

Uă mișcare ce se făcu în auditoriu, mișcare urmată de uă lungă murmură, ne anunșă sosirea unu personagu însemnatu. Unu omu grosu năințu cu maiestate, cu capulu dreptu, cu ochi pe jumetate închiști, stăndu la mie-care pasu și ne privind pe nimeni. Ajungându la masa împrieșilor, salută pe Humbug c'unu semnu de mână familiaru și c'unu suris de protecșune. Era hanchiariulu Little, purtendu pe o-

brajii seî umflaşi insolita celor două de milioane ale sale.

În urma lui, doi *policemeni* aduceau un om nalt, slab, cu figura uscată, cu ochii ardeori, cu aerul unui jucător care a riscat viața sa pe un cart, și care a pierdut. El se lăsa a căde pe scaunul acuzatilor și își ascunse fața în mânele sale.

— Domnule, dise banchierul, astă dimineață s'a prezentat la casa mea acastă poliță de două mii de dolari, pe care o depun pe biroul dumatle. Casierul meu, un băiat inteligent, îl cunosce, Humbug, ne găsind acastă plată însemnată pe registrul de scadință, a avut ideea se'mi aducă acestu bilet, cu toate că suma era neînsemnată. Numele celui care a dat polița, girul, primirea mea, totu este fals. De astă dimineață, s'au prezentat de trei ori la mine asemenea bilete, pe cari au avut îngrijirea se nu mi le lase. Esto uă înțelegere între mai mulți frîi. Calculaseră că voiți si numit mare, că astă-dî voiți lipsi din orașu și că casierul meu nu va putea să refuze polițe supscrise cu numele meu. Am pus mîna pe domnului acesta, justiția este datoră să descopere pe complicită seî.

— Acusatu, dise Humbug, ai se răspunzi ce-va? Gîndesc-te că toate vorbele ce vei spune voru fi însemnate, și acestea voru servi contra dumatle; gîndesc-te înainte de a vorbi.

— N'amî nimic a dice de uă camu dată, dise prevenitul.

— Suntă daru dator a te trimite 'nainte curții de asise pentru crimă de plastografiă, adause Humbug c'ua voce mișcată. Poți da două cauțiuni de cinci mii dolari fie-care? Altă-feliu voiți fi silit a te ține în închisoriă.

— Me voiți încerca să găsescă garanți, raspunde acusatul.

— Fôrte bine. Sue-to în trăsura cu doi *policemeni* și veți pe amicii dumatle. Cîndu te veți întorco, vomu merge împreună se vizitam registrele dumatle, și la trebură se luăm și alte precauțiuni.

— Se lasă liberu pe acestu plastografu, disei lui Humbug, daru cumu se poto? Are complicit, îi va înscința, și va putea chiaru se fugi.

— Legea, raspunde judecătorul, nu otărăsco închisoriă preventivă de cătu pentru crimele cari atragă pedepsa capitale. Pentru toate cele-lalte, se lasă în discrețiunea magistratului. Pentru ce voesci se rădică acestu omu mijloculu de a se apara? Pentru ca se se înfăcișco la curtea de asise ca uă victimă și ca interesul se fie mai mare pentru furu de cătu pentru celu furat? Va trebui verificări, expertise, cercetări; ôro toate acestea se potu face orbesco în lipsa prevenitului? Oare acusatul nu are dreptulu de a discuta și critica toate acușăniile aduse contra lui? Instrucțiunea criminală nu este uă pedepă, este căutarea adevărului.

— Cu falsă dumatle umanitate, strigă, deservesc societatea; eu nu înțeleg astu-feliu justiția.

— Cumu o înțelegi daru? întrebă Humbug.

— Dă-mi voiă se facu uă comparațiune, raspunde. În societate, ca într'ua pădure, suntă pascri de pradă, animale de răpire: suntă inimici pe cari policia și justiția îi vîneză ne-n-cetatu. Policia îi urmăresco, justiția îi așteptă cîndu trec; magistratul, venătorul iscusit, lovesco și distruge acestu reu blestemat. Cere lupulu uă cautiune, dă uă garanță vupii, veți vedă ce voru deveni miei și găinele. A protege pe ômenii onesti, acastă este cea d'antău datoră a justiției; pe cei rei nu trebuie de cătu a'i pedepsi și-stermina.

— Scumpo amice, dise Humbug, glumele dumatle suntă crude.

Quenam ista jocandi

Saevitia (1)

Dacă suntă lupi între sermanii muritorii, cea-a ce suntă departe de a tăgădui, celu pucinu ei au aceeași pele ca și oile; înainte de a omori pe tîlharu, trebuie a'lu recunosce. Acastă este uă lucrare care cere uă mîna mai delicată de cătu a vîntorului. Justiția nu este, supu unu altu nume de cătu societatea, muma factoru cetății-nilor; pină la osendire, ea crede în nevinovăția copiloru seî. Acastă încredere maternă nu este unu cuvîntu dîșertu; este uă tinereție activă care protege și susține pe prevenitu, fără a'lu părăsi unu momentu. Creți pôte că juriulu pedepseco crimă; te înșeli. Cercetarea se face la noi într'unu chipu atăt de largu, atăt de liberu, atăt de generosu, încăt, vorbindu dreptu, culpabilele însuși se osendesco și primesco espiarea. Dute la curțile noastre de asise și veți vedă că cea-a ce desarmă pe acusat, este blîndețea chiaru a procedurii noastre. Atacatu, te revoltă; insultatu, defaimă; mîndria și mînia susțin pe scolaratu ca și pe omulu onestu; daru a se justifică cîndu faptele singure te acusă, a espunse simplu purtarea sa, a da sîmă despre faptele sale, acastă este privilegiulu inocenței. Nimicu nu sperie pe unu criminal de cătu simținduse singuru în fața cu elu însuși, avîndu de marturu și de judecătoru pe presedintele care ilu protege și pe juriulu care ilu ascultă. Astu-feliu mai adese ajunge a marturi greșela sa, se uă se 'nchide într'ua tăcere care este uă mărturie. Cea a ce numesc slăbiciunea legiloru noastre este virtutea și frumusețea lor.

— Nu înțelegu nici de cumu fi-lantropia dumatle chimerică, il raspunde; nu se înțolege și nu se aplică astu-feliu justiția...

— La Kharkoff, la Kazaci întrepse Humbug rîdîndu, cred, acei ômeni nu suntă crestini.

— Suntă crestini ca și mine, disei, daru...

— Bună ziua, domnule judecătoru, strigă, pe cîndu ilu închidea în logea sa, unu om cu figura rumenă, cu ochi care îi esiau din capu ca la unu racu, și c'ua voce astmatică și răgușită: suntă eu, Paddy, me recunosci.

— De donô ori în patru zile, este prea multu, dise Humbug.

— Mă ertă, domnule magistratu, dise prevenitul ar ntîndu pe *policemeni*, este greșela acestorî domni. Suntă fără milă pentru sermana lume. Eri, duminecă, esu pentru a mă preambila liniscit, c'ua butiliă de ginu în mîna, ca unu bezu c'estinu care nu voesc se turbeze ne avîndu ce se bea într'ua di de sabbatu. Intolnescu, p'astu diavolu, ilu întrebă fôrte delicat se'mi arete drumulu spitalulu? — „Ilu ai în mîna, imi raspunde elu.” — Acastă, disei arotîndu butilia, este mîngăierea vieței. — „Este inimicul tei, raspunde elu.” — Ei bine, *policeman*, trebuie se iubim pe inimici. Dupa acastă, bea în senetatea mea, și mă isbescu nasu în nasu cu Patrick O'shea, unu compatriotu, unu fiu alu verdelu Erenu, unu inimicu alu Sasoniloru. Dumineca, nu întelnesci amicū fără a bocsa pucinu cu dînsulu, istoria de risu, nu este așa, domnule judecătoru? Nu ne umplurăm încă de sînge și ecă *policemanulu* imi pune mîna pe umeru. — „Ai trei dolari, dise elu?” — Nu, busunarulu meu este ruptu, femeia mea nu l'a cusutu. — „Dacă n'ai cu ce se plătescî amenda, adause elu, pentru ce te bați?”

Eu îi raspund: — *Policeman*, ai dreptate; fie-care trebuie se petreacă după mijlocelo sale. — După acastă, plecă la braci cu Patrick, totu amic. Daru ecă Patrick începîndu a mă su-păra pentru alegerile din armă; este unu democrat. — „Judecătorulu tei, dise elu (de dumnea vorbea, domnule

magistratu), este unu nimicu; cătu des-pro doctoru, se asicură că este unu fermecătoru.”

Firesco i-amu închisă gura c'unu pumn; imi raspunde și elu totu așa; da cu piciorulu în elu, și-lu trîntescu jos: — Te strîngă de gît, il disei; dacă nu recunosci. — Și l'amu silitu se recunoscu.

— Și ce, întrebă Humbug.

— Ei bine, domnule judecătoru, că dumnea nu esei unu nimicu, și că doctorulu nu este unu fermecătoru.

— Paddy, dise Humbug c'unu aeru seriosu, îi mulțumim pentru buna opiniune ce ai despre noi; daru pentru că te-ai îmbătat și te-ai bătut pe stradă, acastă te va costa deco dolari.

— Dece dolari! strigă bețivulu, unde voesci se-l găsesc?

— Dacă nu'i găsesc pină mîne, veți avă cinci zile de închisoriă.

— Și femeia mea, și copii mei? murmură Paddy.

— Eri trebuia se te gîndesci l'acastă, raspunde judecătorulu; astă-dî, este prea tîrziu.

— Parisian, strigă în fine, v'amî prinsu. Aveți două greutăți și donô mîsure. Mulțumită baniloru seî, bogatul își pôte permite toate vițele; seraculu va plăti în închisoriă singura crimă pe care voi n'o erta: serăcia. Acastă este droptate? Pentru unu același delictu, nu primescu de cătu uă singur pedepă; închideți pe toți culpabilii seî nu închideți pe nimeni! Justiția nu este de cătu unu altu nume alu egalității!

— Feicică logică, dise Humbug, admirabil conducător ai poporilor! pucinu vo pasă de a ucide libertatea, numai se o duceți în linia drăptă în prepaști. În ziua cîndu gădiți ruși au omorît supu knutu pe nobili și pe femeie, bănuiescu, sublime, sublime doctore din Kharkoff, că anima dumatle a tresărit, și ai strigatu: — Mare biruință a egalității!

— Nu, nu, disei la rîndulu meu, urescu despotismulu; voesc egalitatea care înaltă, eră nu egalitatea care în josesc; ceru ca servii se fiă tratați ca nobili, eră nu nobili ca servii.

— Fôrte bine, bunulu mai amic, dise judecătorulu; daru aci începe greutatea. Este totu-de-una unu punctu, unde, afară numai de a invita pe Procuste, celu mai perfectu logicu, nu veți ajunge nici uă dată la egalitate.

— Vechiele nostre legi Sasone, pe care le găsesci aspre, și pe care eu le găsesci drepte și blande, se'n-grijescu totu-de-una se apere libertatea. Afară de crimele cele mari, ele atacă punga eră nu persoana celu culpabil. Dacă adevăratulu mijlocu de a stăvil pe omulu ce pasiunea ilu împingo este de a'i pune supu ochi raspunderea celu așteptă, nimicu nu poto fi mai bun de cătu pedepsele de bant, crede acastă dupe sperință. Suntă țere în care adulterulu este ceva plăcut; lipsa de credință, unu jocu permis; duelu, uă isbîndă care onoră și se scelerat. La noi, nu se amăgesco nici femeia nici fca vecinulu seî, și nu se ucide ômenii pentru a repara uă injuriă. Pentru ce? Pentru cuvîntulu fôrte pro-saicu că trebuie se plătescă cinci-spre-dece seî done-deci de mii de dolari fie-care din aceste nebanie. Nimeni nu voiesco a se ruina spre a fi fabula orașulu, și pe lângă acastă a vedă că toți ridu de dînsulu.

— Acastă este legea; unu usu de dece ori secularu a consacratu puterea și înțelegciunea sa. Daru ce este de făcutu cîndu condamnatulu n'are nimicu? Trebuie ôre a da seraculu unu privilegiu de nepedepsire? Strămoșii nostrii au otăritu, și noi am păstratu masima lor. Cine nu pôte plăti cu punga sa plătesco cu pelen sa. La noi amenda este regula, închisoriă este excepțiunea. Pentru ce? Fiind-că libertatea este principiulu; vorbindu dreptu, închisoriă nu este de cătu unu mijlocu de eseculare contra unu debitoru care nu plătesco. Ce nedreptate veți în acastă?

— Nu veți nici de cumu egalitatea, raspunde.

— Ei bine, doctore, estî orb.

Suntă două feluri de egalitate: una, care nu este făcută pentru societățile omenesci, este egalitatea materiale și brutale care nu ține în sîmă nici versta, nici rangulu, nici averea. Acelăși pedepso în condițiuni neegale, este egalitatea absolută și cea mai mare nedreptate. Cea laltă egalitate este cea-a care proporționează pedepsa, nu cu definirea delictulu, care nu este de cătu uă vorbă, ci cu actulu însuși și cu persoana celu culpabil. Avutulu uă amendă grea, seraculu uă amendă ușoră, și ne avîndu cu ce plăti, căte-va zile de închisoriă, ecă uă lege în care droptatea și egalitatea adevărată suntă amîndone păstrate, precumă asemenea și libertatea.

— Paddy, strigă ehiîmîndu pe bețivulu care rădică spre mine ochii seî cei mari plini de mirare; ie acesti deco dolari, plătesco amenda, bravulu meu, întorco-te acasă și nu mai păcătui. — Ecă raspunsulu meu, adăogai întorcîndu-me către Humbug: este uă protestare contra nedreptății legiloru vîstre.

— Este justificarea bunotății lor, raspunde elu. Dacă, pentru amorulu egalității, amu fi otăritu închisoriă ca pedepsa beției, ce ajutoru ai fi pututu face acestorî interesante victime? Amenda, din contră, are acestu mare merit că sufletele tinere potu totu-de-una se 'ndrepteze asprimea otăriloru nostre. Și, ori ce aru dice legistii, acesti ômeni cu anima de petră, cîndu este luptă între caritate și droptate, este bine ca se triumfe caritatea.

— Mulțumim, doctore, strigă Paddy, strivindu-mi degetele în mînilo sale; me duc se bîu în senetatea dumatle; celu d'antău care va putea se dice că esei unu vrăjitoru, ilu voi ucide, pe credința mea de crestinu!

— Ecă unu omu îndreptatu, dise Humbug. Acum, dacă n'mai este nimicu la ordinea zilei, se rădicăm a-udiînța.

Ilu reconducel în cabinetulu seî; găsirăm acolo pe presedintele asiselorî într'ua mare turburare.

— Te așteptăm, dise elu lui Humbug; me veți într'ua mare încurcatură. Juriulu s'a adunatu, avocatulu generalu nu s'a ținutu de cuvîntu. Imi serie că este la patu, ținutu de dureri atăt de mari de anima, în cătu îi este cu neputință a se scula.

— Animă... unu avocat general! Acastă este anevoc de credutu, strigă Humbug.

— Amicul meu, nu ride, vino în ajutorulu meu. Dă-mi pe cine-va care se poto înlocui pe acusatulu nostru publicu.

— Ie p'acestu scumpu Daniele, dise judecătorulu mereu gata se rîdă. Ecă omulu ce cauți. Este avocat și doctoru alu universității din Kharkoff; este uă minune de gravitate, de ne-indupcare, de legalitate și de simțimentalitate. Ai aci, într'ua singură persoană, pe Coke, Mansfield, Erskine și pe toți cei lalt.

— Vino iute, domnule, dise presedintele luîndu-me de braci, imi scapi vieța.

— Me ertă, îi disei.

— Nu, nu, întreprupe elu, n'ascultu nimicu. Nu'mi place modestia falsă, estî doctor, acastă este de ajuns.

Humbug mo apucă de celu laltu braci; fu atrasu în sală, prezentatu juriulu, și instalatu fără se potu dice unu cuvîntu. Humbug se puse lângă mine, și, zimbîndu despre ce mi se întemphase, imi aretă pe banca aperiții pe Fox încermenitu, care me privia închidîndu ochii.

— N'avîm ce se facu; sôrtea care și ridea de mine, me condamna se jocu uă nouă comediă: *Unu attorney fără voia lui*.

TABLOU

de

Numele persónelorî din mahal. Mihai-Vodă, care au priimitu ajutoru de la comitetulu întocnit cu împărțirea baniloru adunați, prin contribuțiune voluntarie, în favoarea inundaților seraci.

Strada Isvoru.

	No. casei.	Lei. par.
Zinca Jupaniotu.	40	150
Tănase Pantofaru.	47	100
Neaga și Costandina.	47	100
Tudorița Harisescă.	32	150
Elena Bornasu.	6	150
Văduva Mariuța.	1	100
Anica Iancu bărbioru.	1	24 20
Elenca Manolăscă.	1	62
Vasile Ion.	1	24 20
Preotulu Dumitru.		100
Lucișă Protopopăsa.	55	150
Vicentie Rosolosecki.	1	24 20
Tinca Dinăscă.		62
Văduva Marghiola.		62
Lucișă Cofetăresă.	83	62
Toma Baima.	83	62
Zinca Vasilescă.	63	100
Vasile Stroeșcu.	44	200

Strada Grădinei.

George Lurtz.	13	150
Marghiola Mihăiescu.	18	100
Costandin Iordache.	16	62
Fridiricu Camerer.		62
Ana Savela.		62
Rălița Petre croitoru și Ștefan Tipografu.	3	124
Păuna Văduva.	4	24 20
Tinca Cafegișica.	28	62
Tănase Ionescu.		100
Treji Monar Joji.	4	150
Carloța Teohari.	3	62
Iozef Șeft.	3	62
Ghiță Stănescu.	35	186
Maria Podanica.	2	62

Strada Isvoru.

George Dumitru.	36	30
-----------------	----	----

Strada Mimi.

George Tresnic.	4	62
Atola Vicenți.	4	12 10
Ghebul Abulosecu.	4	62
Angelina Ionomu.	4	62
Gudisca.		62
Maria.		100

Strada Grădinei.

Agapia Muscăloșică.	20	62
Anica Gănescă.	20	36 30
Zamfiru Vizitiu.	15	62
Zinca sin Marin.	22	62
Magdalena și alte trei.	5	49
Costandin Tănase.	28	36 30
Anica și alte trei.		49
Leanca Mironescu.	1	62

Strada Isvoru.

Moș Nicolae.		62
Vasile Ion.	55	24 20
Tudora lui Iordache.		12 10
Zamfiră lui Ștefan.		24 20
Petro Teodorescu.		124
Paraschiva Cămarășeanu.	40	62

Strada Varemberg.

Lucsandra Nicolau.		62
Sipon Ana.		24 20
Toma Anton, Sim. Wagner, Fonost Ioroch, Caterina Greing.		49
Ion Boling, Laslo Iosif, Lari Monar.		36 30
Tită Zamfirescu.	8	62
Paul Bogan, Carl Iosif, Anton Radu.		36 30

Strada Isvoru.

Marin Mihai.		62
Tinca Spălătoreasa.		62
Vasile Georgiu.		62
Simon Adam și Maria Ganli.		62
Marta Marinăscă și Nicolae Năstăsescu.		96
Maria Văduva.	54	62
Marin Cafegișă bașa și Iuliana Becar.		24 20
Petro Goruzi.	56	62
Albert Caliş.	56	62
Ioan Erman, Amalia Ignat Xaz Catu.	56	61 10
Mariuța Băclăvăreasa.	58	62
Smaranda Văduva.	58	12 10
Costache Urzescu.		100
Anton Jigorescu.	73	24 20
Dafina lui Constantin.		62
Nastasia Marinăscă.		62
Maria Văduva și Fraț Vaige.		24 20
Andrei Ionescu.	81	124

Cinci mii, patru sute trei-deci și cinci.

S. A. Mihăilescu, C. Lapati, Gr. Cantacuzino, Dr. V. Iatropolo, Barbu Protopopescu.

La ERATA din No. trecut în locu de 250 lei dați de d. Generalu Mavru în folosulu inundaților, din greșală s'a trecut 2500.

(1) Ce este astă reuțate de a glumi?

Administrațiunea diarului.

D-lui G. RAZO, la Fălticeni. Fiindcă d-v datoriți acestei administrațiuni lei 152 plata abonamentului d-v pe întregul anului 1862 la acest diar, fiindcă onor. persoană prin care soții că vi s'a dat acest abonament ne-a scris încă de la 9 Ianuarie anul curent că a re-acostă sumă de la d-v d'a dreptul, și fiindcă în urma rugăciunilor ce, prin epistolă cu retur-recepție pe care le posedă, v'am adresat în privința acestor bani, din parte-vă n'am văzut până acum de câtă o profundă tăcere, mă văd nevoit acum, spre a-mi împlini morala promisiune ce v'am dat și a vă repeta rugăciunea d'a bine voi se ne trimiteți acesti bani cari, după toate legile și circumstanțele, suntem în drept să-i aveam de la dumneavoastră.

Gr P. Seruile.

Bibliografie

A eșit de sub tipăritură broșura intitulată „CA ORI CARE NAPOLEON NA ESSISTAT NICI ODATA”, și se află de vânzare la administrația Romanului și la toate librăriile, cu prețul de 1/2 sfanțu broșura. No. 582.

Bóle de pele și secrete

le tratăză după metoda lui Ricord, în toate zilele de la 2 pînă la 4 ore acasă. DOCTOR CONSTANTIN NICA șade la sf. George Nuou, desupra Spîteriei nu mităla, Poștoru de Zecă. Pentru săraci gratis. No. 490 15 24

LA MAGASINULU

(GARIBALDI.)

Alături cu Ministeriul de Resbelu.

Au sosit a'li 2-lea Transportu de Ape Minerale, Vinuri ungurești cu ocaoa și în Boutici. Cernia de scinduri din cea mai bună calitate, vopselari frecate cu Ulei în ori ce culoare, felurimi de meș licur Streine, precum și alte articole necesare casei. Se astoptă și Cașcavalu d' Pentelă. No. 581. 10 I ZAHARIA.

de dat în țare

Hadurea după proprietatea mea Șestina sau Mirlog, a, din districtul Irahova plasa Cricov, cu felurite lemne, Doritori se vor adresa la locuința suptu scrisului mah. batistea calea Scauile. No. 471 20 2z N. Mirzea

DEPOSITU DE MACHINE AGRICOLE.

Avemă onore d'a face cunoscută că avemă acumă aici în București, ca și în Turnu-Severin, Giurgiu și Galați, unu depositu considerabil de **mașine de treerat cu locomobile**, asemenea posedămă astu aici ca și în Galați următoarele obiecte:

Mașine de treerat cu maneju, deosebite sorte d'**moriste de vinurat, mori de măcinat** apse a se funcționa cu **aburi** sau cu **maneju**, **masine de bătut porumbu, pluguri, ferestree americane de tăiat lemne, masine americane d' secerat** cu mecanismu, prin care se DESPARTEȘTE grînul în SNOPURI, a lui Wood etc; asemenea și toate PARTILE d' RESERVE ale sus menționatelor mașine, și unu asortimentu considerabil d' **instrumentele**, precum: **minghinele, nicovale, foi transportabile, ciocane**, cele mai bune **pile englesci, ferestree englesci** pentru **metal, virleju de ridicat, chee franțoseci, oțelu englescu** prima calitate etc. etc care recomandăm d-lor proprietari și arendatori spre complență căutare.

Cataloge se află gratis la noi.

Agenți Generali ai D-lor Clayton Shuttleworth et Comp. în București, Calea Ferestru No. 105.

No. 569

WALLER și HARTMANN.

Agenți Generali ai D-lor Clayton Shuttleworth et Comp. în Lincoln, Englitera.

Galați, Strada Postului.

INIECTIUNE SI CAPSULE

VÉGÉTALE MATICO.

GRIMAULT și Cie FARMACEUTI la PARIS

Noă tratare, preparată cu frunzele maticului, unu arbore din Peru, pentru răpedea și sigura tămăduire a gonorrhei, fără nici o temere de restrîngerea canalului sau de inflamațiune a intestinelor. Cei mai mulți medici ai Parisului au renunțat, de când se cunoșce acestu remediu, la toate cele lalte medicamente. Injecțiunea se întrebunțează la începutul scursorei; Capsulele în toate cazurile cronice și învechite, cari au resistat la preparatiunile de copahul, de cubebe și la injecțiunile metalice.—Depositu la București, la farmacia lui A. STEEGE, Craiova la D. Pohl.

Vom Bandwurm

heilt schmerz-u. gefahrlos in 2 Stunden

Dr. BLOCH in WIEN Praterstra se 42.

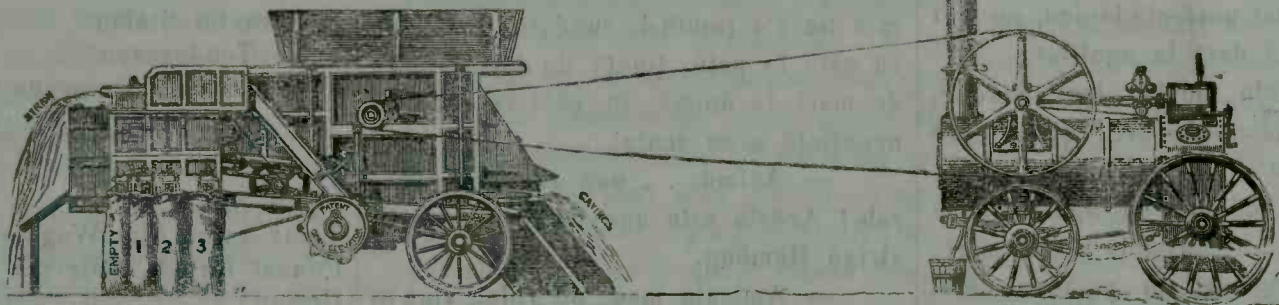
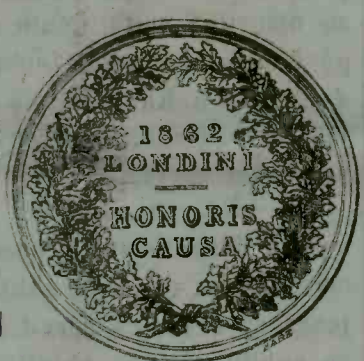
Consultations brieflich. Arznei versendbar. No 224 10 1 lună

Doctorul Adolf Elias

sifilologu de specialitate etc. etc. cu locuință vremelnică în otelul London No. 12, vindecă în modu radical și cu succes, sicuru tot felul de boale silitice, atâtu interioare, cât și asterioare, fiă câtu do grele. No. 543 10 24

FABRICA DE MASINE AGRICOLE

A D-LOR CLAYTON SHUTTLEWORTH & Cie

(Lincoln-Englitera)

Cu aceta avemă onore d'a face înștiințare că asemenea în anul curent, ca în cel trecut, vomă avea în depositu o considerabilă proviziune de mașine de treerat cu locomobile, atât la cele mai deosebite porturi danubiene, precum și la Agenții noștri generali ALLER și HARTMANN în BUKUREȘTI și în GALAȚI, având d'a trage în atențiune că la fabricarea mașinelor de treerat care am trimis în acestu an în Principatele-Unite am exploatat toate experiențele dobândite acolo în anii trecuți și prin cunoșcerea noastră considerabilă în bunățate, care ne punu în stare d'a preda acumă mașine de treerat care voru supasa totu celelalte produse până acumă.

De aceia rugăm pe d-lor proprietari și arendatori, care au intenție d'asî procura MAȘINE de TREERATU cu LOKOMOBILA, MAȘINE de SUCERATU, de BATUTU PORUMBU și toate felurile de mașine agricole, d'a se adresa cu ordinitu lor la Agenții noștri generali.

WALLER și HARTMANN în BUKUREȘTI sau în GALAȚI, care prin cantitatea considerabilă care ste pusă în dispoziți d-lor sunt, puși în stare d'a escuta fără perdere de vreme toate ordinele alingătoare.

Observăm încă în susu numita Agentură în București și în Galați se află totu deasupra toate părțile de reserba de locomobile și mașine de treerat și că în atelierul d-lor dîn Buburești voru fi executate, cu cea mai mare poizualitate și esacuitate toate reparaturile venite.

CLAYTON SHUTTLEWORTH & Comp.

Conformându-se la cele susu menționate ale fabricii rugăm pentru complenșanță observare și d'a ne adresa to e ordinele atâtu pentru mașine cele noue ca și pentru toate posibilele reparaturu asigurându din partea noastră cellu mai promptu și realu serviciu.

București Februarie 1864.

Waller și Hartmann.

Agenți generali ai d-lor Clayton Shuttleworth et Comp. Calea Herăstrău No. 105.

No. 194

20 2z

Bursa Venei				Miscările porturilor României.				16 Iunie 1864				OBSERVAȚIUNI METEOROLOGICE			
19 Iunie				20 Iunie				20 Iunie				3 ore după am.			
Metalice	71, 40	Grâu cîcioru cal. I chila lei	190—170	Braila	20 Iunie	13 Iunie	20 Iunie	București	senin, p. vînt, cald 30 plus R.	Caracul	Jsmailu	R. Vileea			
Naționale	79, 70	Idem carnau cal. I "	165—170	Bacău	20 Iunie	13 Iunie	20 Iunie	Bacău	vînt S-W, plus 25 gr R.	Craiova	Iași	Roman	vînt mare N. senin plus 28 R.		
Loce	96,	Idem anău "	—	Berladu	20 Iunie	13 Iunie	20 Iunie	Berladu	senin, liniștit, 31 plus R.	C. d'Argeș	Mihaileni	Slatina	pufin vînt, plus 26 R.		
Creditulu	781, —	Secara "	90—98	Bolgradu	20 Iunie	13 Iunie	20 Iunie	Bolgradu		Dorohoi	Mijili	Tecuci	26 plus R, senin.		
Acțiun. băncei	191, 80	Porumbu "	128—131	Botoșani	20 Iunie	13 Iunie	20 Iunie	Botoșani	vînt sl. cald, senin, plus 27 R.	Fălci	Oena	Tirgoviștea	frumos, cald simț, vînt N-V.		
London	115, —	Orzu "	72—78	Braila	20 Iunie	13 Iunie	20 Iunie	Braila	frumos plus 39 R, vînt S-V	Focșani	Oltenița	Tirgu frumos	senin, vînt tare S-W, plus 25 R.		
Argintu	113, 50	Ghira "	75—80	Bușeu	20 Iunie	13 Iunie	20 Iunie	Bușeu	f. frumos, vînt E. 28 R.	Folticeni	Piatra	Tirgu Jiu			
Ducați	5, 49	Meiu "	—	Calafatu	20 Iunie	13 Iunie	20 Iunie	Calafatu		Găești	Pitești	Tirgu Nemțu			
		Rapița "	—	Calafatu	20 Iunie	13 Iunie	20 Iunie	Calafatu		Galați	Plocești	T. Măgurele			
				Calafatu	20 Iunie	13 Iunie	20 Iunie	Calafatu		Giurgiu	Reni	T Severin			
				Calafatu	20 Iunie	13 Iunie	20 Iunie	Calafatu		Huși	R. Săratu	Vaslui	senin, cald. 26 plus R.		
				Calafatu	20 Iunie	13 Iunie	20 Iunie	Calafatu							

Tipografia C. A. ROSETTI ulița Fortuni (Calmata) No 15.

CU PRIVILEGIU C. R. AUSTRIACU ȘI CU PATENTE AMERICANĂ ȘI ENGLEȘU

APA DE GURA ANATHERIN

A LUI

I. G. POPP, DOCTORU DE DINȚI LA VIENA

mai nainte Tuchlaubeu No. 557.

acumă oraș, Bognergasse No: 2 vis-à-vis de casa de păstrare:

PREȚULU UNUI FLACON 1 f. 40 cr. EMBALAGIU 20 cr.

Se găsește în toate farmaciile Venei, și n toate magasiile de parfumerie

la București la d-ni Martinovici & Asan.

PASTA DE DINȚI C. R. PRIVIL.

Prețu 1 f. 22 cr.

PLUMBU DE DINȚI

spre ași plumba sieși dinți gănuoși. Prețu 2 f. 10 cr.

PRAFU DE DINȚI VEGETABILU

Prețu, Cartoju 63 cr.

Unu mare numeru de atestate publicate, alături de către particularu cât și din partea celebrităților medicale, constată eficacitatea apei mele de gură, care d'unu siru lungu de ani s'a dovedit d'unu mijlocu de conservare u numai pentru dinți dar și pentru toate părțile gurii.

Numerose Correspondențe și articole în presa austriacă și străină constată, că apa de gură Anatherin a dobândit u distincțiune la cea din urmă exposițiune universală, și apărăt printr'ua patentă în contra falsificațiunilor, că și în America se bucură d'aceiași p'otecțiune și d'o întrebunțare preferată generală. D'aceia credu de prisos ori ce altă recomandare.

No. 22.

12 2 pelună.

Magasinul Ión Angelescu

Calea Mogoșoi, vis-à-vis de palatu domnesc în colțu

Subsemnatul r.comandă înaltei nobilimi și respectabilulu publicu, mai multu de cât totu d'ana, magazinul se, asortat cu totu felulu de articole trebuincioase casei, precu ZAHAR, CAFELE, LUMINARI de STEARIN de mai multe fabrici, UNT de LEMN franțoseci, SARDELE franțoseci de o calitate superioară, unu asortimentu de vinuri de Bordeaux, CHAMPAGNE, și LICUORURI din cele mai renumite, BRINZETURI de Parmesan, de Ementaler și de Brașov, SALAM de Verona și de Sibiu, CHOCOLATE vanille, CERUIALA pentru scinduri făcăt gata, UNTU de RAPITA adevărat de Marsilia.

No. 455

15 24

IOAN ANGELESCU.

Spre vinzare

Suptu semnatul se recomandă cu zecimale, ocale, dramuri, lanțuri de Ingineri, stinjen, mașine de bucate care sunt de economia lemnelor, instrumente de Chirurgie, brice de așchiu etc.

Afară din asta mai sunt de vinzare două MAȘINE Englese de vânturăt A. D. TRECHSLER.

Ulița Armășu, mahalaoa Pita-Moșu, în dosu Comisii galbenă No. 17

No. 520

12 34

Spre cunoscința publică.

Sub-scrișul antreprenorulu Stabilimentulu băloru de abur și calde de putină din max. St. Apostoli strada Poliției, are onore a înconștința pe înalta nobilime și onor. publicu ce a vizitat stabilimentulu, că cu ocazia înundărei de și s'a interupt oate va dila funcționarea lor, dară cu toate mediile și stăruința ce amu depus le amu restabilitu așia în câtu fie care va fi satisfăcut după do. ință, găsind u în curățențe și buna regulă.

No. 584

10

I. MITROSCHESKY.

UN ANGLAIS désire donner des leçons d'anglais. Condition pour douze leçons quatre ducats. S'adresser au professeur ulița Colțea No. 31, ou a M. Grant vis-à-vis de l'Eglise Sarindaru N. 578.

Avis important VIN VECHI

NEGRU romănescu, de o calitate superioară Bordoul și unu gustu prea bun, amatorul încercând se voru convinge, se vinde în butilii și în cățășimi mari și mici. Calea Moșilor N. 88. Vasile Teodore, în curte la D. Păclianu No 534.

De vinzare mosiea Săvulesci cu trupurile în din Babeni și Scunde din Vâlcea. A se înțelege cu proprietariul ei D. Gr. I. Lahovari în ulița Serafim N. 22 lângă Colțea.

No. 577.

7

Ucenici

Se caută la fabrica de la Belvedere unu număr de Ucenici. Cei cari au mai lucrat la tâmplăria, ferari sau lăcătuși, voru avea preferință. A se adresa la Magasiulu Englesu a d-lor E. Grant et Comp. calea Mogoșoi, peste drumu de Sărandaru.

No. 538

5 34

spre scința publică.

Sub-scrișul, avocat al moștenitorilor repozatulu Solir Geranu, amu onore a invita pe d-ni posesori a mai multor hirtii ce amu găsit u încredințate preșidulu repozatulu atingătoare de procesele cu care îl însărcinase, ca să vie îngrabu la casa mea No. 2 din strada Gândulu, suburbia sfintulu Ștefan, spre înțelegere și primirea acelor hirtii, neputind a le păstra mai multu timp.

No. 583.

1 G. Iconom.

de vinzare

Pomi roditori Lămăi și Portocali cu prețu foarte moderat. A se adresa în msh. Dudesu, strada Biserica-Albă, lângă grădina numită Steoa, No. 55. No. 585. 5

de inkiriat

odă mobilate și ne mobilate la vornici

Ioan Manu.

No. 579.

3

de inkiriat

Casa mea din strada Mihai-Vodă colțea V rde No. 11, a lui N. Tătaranu, d'acumă sau de la sf. Dimitrie; doritori se va înțelege cu proprietariulu, desface asemenea oai și trăsuri.

No. 544

6 24

Ciment Englezesc.

La sub-scrișul se află se vinzare adevaratulu CIMENT ENGLEZESCU de PORTLAND, de la fabrica cea mai renumită ROBINS et Comp. din LONDRA și se vinde cu prețu moderat.

IACOB MARMOROSCH

Hanulu Șerbanu-Vodă No. 8.

No. 561

24 34